

KÖZMŰVELŐDÉS

Felelős szerkesztő: Wagner Sándor.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztári-, az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—

— Hirdetések díjszabás szerint. —

A modern hitoktatás általános módszere.

Felolvasta a gyergyói-kerületi hitoktatók I. évi október hó 11-én tartott első évi gyűlésén Mindszenti György, gyergyószentmiklósi s. lelkész.

(Folytatás és vége.)

Mily boldog volna egy hitoktató, ha láthatna, hogy ifjanti lelkének eszményei valóra váltak: ha ott élhetné le az életét, ahol az evangelium magvát elvetette, részesülne is a termés hányadában. Legtöbb esetben azonban nem láthatja munkája eredményét, mert hivatása az egyházi misszió címén más talajba ülteti át őt is. A hitoktatásnak a jövő számára is kell nevelve oktatnia. A hitoktató tehát nem a maga kora számára nevel. Az öntudat minden emberi eslekmény elengedhetetlen rációja. Ezt az öntudatot a kath. hitoktatásnak is szem előtt kell tartania. Már a gyermek lelkében élnie kell annak az izzó fajszeretetének, amelyet a kath. egyházhoz való tartozás tudata ébreszt, annak az izzó szeretetének, amely nem ismer fanatizmust a katolikusok gyengéivel szemben, sem szűkebbi eretnekgyűlöletet, mert az erő, az igazság nem gyűlöl, a feltekenység a gyöngéktulajdona. Tudnia kell annak a gyermeknek azt, hogy papja, hitoktatója első sorban apostol, aki csak jót akar s jót akar első sorban hallgatóinak. Nem szabad tehát megelégednie a hit fogalmainak egyszerű, de elegendő közlésével, sem férfiatlan puha religiozítással, vén asszony erénymókák-

kal, mert az egyik sem Krisztus. „Non ita didicisti Christum”, mint az apostol mondja. A gyermeknek már azt is kell tudnia, hogy ő valamikor kath. férfi, kath. asszony is lesz, akikre nagy feladat vár. Itt bifurkál azután a hitoktatás, mint nevelési eljárás. Az élet számára nevelünk, másképp kell tehát nevelnünk az iparos tanoncot, mint a pór gyermeket, s még más képpen az úri osztály szibarita legkörben élő sarjait. Mindenek mindenévé kell lennünk, mert mindenki a mi nyájunk juhoeskája. Kath. társadalmi fogalmakra kell rávezetni már a gyermeket, hogy mindenben az egyház intencióit keresse s abban főmozgatónak a hitoktató papot ismerje s feltegye magának minden esetben azt a kérdést: „Mit szól ehhez Krisztus.” Paedagogos et non multos patres.

A kibernetikai vezetésnek egységesnek kell lennie az egész vonalon; ne vegyék észre lelki fogyasztóink a „multi patres” tekintélyi, tehát privát divergenciáit. Kössse le állása szentségének a hitoktató-apostol már az iskolában kicsiny hűvei tiszteletét és szeretetét a jövő érdekében, mert nem az iskolának, hanem az életnek, a dicső kath. egyház örök életének tanítunk s e tanítás részleteiben nem lehet kicsinyes, önös állurók sorakoztatása. Közölje már a gyermekekkel azt, hogy kath. földműves, kath. iparos, kath. kereskedőnek, de egyképpen mindig katolikusoknak kell lenniök. Ez öntudat nélkül nem tudja a gyermek, hogy voltaképpen az élet szá-

mára tanul. Ez az öntudatra nevelés szülte a német kath. közelet hőseit, ennek mellözése tarolta le a francia hitéletet. S ha a szedáni győzelmet a nagy német nemzet iskolamesterei vitták ki, úgy a modern kath. hőöket már az iskolában kell nevelni. Mert az iskolában atyákat és anyákat, nemzetet nevelünk, az az atya, az az anya, az a nemzet a Krisztuse.

II. Miután pedig az evangeliumot kell jól elhelyeznünk, a legjobb eszközökkel indulunk a munkára.

A lelkipásztor hitoktatónak pásztorális az eljárása a közlés munkájában; a methodikai munka bár jóval nehezebb, de nem fontosabb az elsőnél. Egyik a másikkal előkezzék, az utóbbi tanít ugyan, de meddő az előbbi nélkül, az előbbi a lélek, az utóbbi a renyhe test lélek nélkül.

A hitoktató fontos dolgokat, fontos célokból közöl, azért a fontosból ő is pártcipál. Tekintse azért a katekizmust evangéliumnak.

Ne mellözze P. Linden S. J. mondását. Ő a katekizmusról így nyilatkozik: „a katekizmus említett könyvecske ugyan, a mennyiben a vallási tanfoglalatot rövid, magvas, könnyen betanulható tételekben tartalmazza. Ne legyen azonban olyan értelemben tankönyv, hogy a tanítót, katekétát feleslegessé tegye, önmagát magyarázza.” (Katechismus. Előszó XXXVI.)

Itt van tehát a módszer életrevalóságára szükség.

T Á R C A.

Szent Imre napján.

Felolvasta a gyulafehérvári főgimn. Szent Imre ünnepén: Király Gaspár, főgimn. tanár.

Egy ideált állított az isteni Gondviselés a magyar ifjúság elé, a kinek az élete olyan volt, mint egy valóságos templom, tele szárnyaló áhitattal, az Isten lelkével. Csak egy boldogságot keresett, nem olyant, mely után az emberek milliói áhitotznak a filozófiai elméletek esábitó ígérgetései után kapkodva, hogy aztán tört reményekkel, a csalódás ezerféle keserűségével hulljanak ismét vissza a porba járni az életutat. Nem olyant, milyent a pogány filozófia állandóan és ingadozva kutatott, de meg nem talál; hiszen hiába állítja Socrates, hogy az egyedüli jó a boldogság lényege, ha követői már a gyönyört értik alatta s leghűségesebb tanítványa Plato is az igazságosság érényében keresi a legfőbb jóhoz való közeledést.

Az oltárra állított istenek enyhítették-e a szenvedők fájdalmát, vegyítették-e vizsgáztatást a gyötrelmezhez, szállott-e meg vágy valakit, hogy letörölje könnyeit a szomorkodóknak?

Minket nem nyugtat meg semmiféle filozó-

fia, mely az evangéliumi boldogsággal ellentétben áll, ha nem tud megvizsgálni, betölteni, kielégíteni, ha töviseket hagy a lelkünkben a helyett, hogy megmentene, fölemelne, megerősítene.

Megismerai az Istent, a lelket odafüzní öhozza, élni az ő dicsőségének, szettörni a bűnök és szenvedélyek bilinéseit, hogy a megtisztult ember fölolvadjon az isteni szeretetben, ez az igazi boldogság lényege, amelyet keresni kell, kérni kell Krisztustól. Ő az emberi társadalomnak egyedüli világító faklyája, tanító, buzditó és megszentelő ereje.

Ezt a boldogságot kereste és találta meg a magyar ifjúság példányképe és pártfogója Szent Imre. Az ő lelke a kisértesek és megpróbáltatások támadásait hőiesen kiállotta, megnyerte a diadalt, hasonlíthatatlanul nagyobb, mint akarmelyik hadvezér, aki mégis sok ezer ember holtteste fölött lobogtatja a győzelem zászlóját. Az ő útja az Isten országába vezetett s elnyerve az örök, végtelen boldogságot, örökségül ránk hagyta az ő példáját s atyjának öhozza intézett intelmeit.

Parancsolom, tanácslom, javasolom kedves fiam, hogy oly gondnal és éberséggel tartsd meg az apostoli és katolikus hitet, hogy alattvalóid

példányképe legy s méltán nevezhessenek igazi keresztény férfiaknak . . .

Az apai intelmeknek az a mélyeséges aggodalma, amelyet ez a néhány szó kifejez, két fogalmat kapcsol egymásba: az egyház és a haza fogalmát. Szent István aggódik a haza jövőjéért, egyedüli reménye a katolikus hit megtartásában és diadalában van, — azért ajánlja fiának ennek éber és gondos ápolását. Mi pedig immár kilencszáz esztendő tanulságaival hivatkozhatunk arra, hogy annyi veszély és forgó viszontagság közöt csak az az apostoli és katolikus hit tartotta fenn a nemzetet, a mely az egyház minden hi fiában a maga föl-emelő, átalakító erejével él.

Vallásos, keresztény jellemekre volt mindig szükség s van ma is, mégpedig annál inkább, minél nagyobbak a félreértések a hit Krisztusa s a jelenkor úgynevezett művelt szellemi kö-zött. E félreértéseket és ellentéteket áthidalni is szinte lehetetlen. De hogy is lehetne, mikor az egyik oldalon a legönzelenőbb, legodaadóbb keresztény szeretet, a humanizmus áll a mérle-gem, mint az emberi eselekedetek indító oka és kísérője, a másik oldalon pedig a félrevezet-tett ész, mely mindent elront, önző akarat, mely

Szerény fejtegetésem eddigi során inkább negatívumokkal foglalkoztam. Részletes módszertant nyújtani ez alkalommal nem lehet feladat, s az adott szűk körülmények fel is nemik az egyesületet attól hogy, külön mintát állapítson meg az eljárásban. Auktorokhoz kell mennünk felvilágosításért. A részletek kidolgozása az iskola feladatát képezi. Fejtegetésem pozitívumát a következőkben fogom nyújtani.

A hitoktatónak mindennek előtt magyaráznia kell. Általános irányelvek szemmel tartásával ez neg a leggyengébb katekétának is sikerül, ha a nagasztos célt tekinti s hivatásai szereti. Krisztust kell hirdetni, vesse össze magát Krisztussal, konfrontáljon: s a házagokat hidalja át szeretettel, akkor tantása tökéletes lesz. Ismerje meg önmagát, ismerje egyéniségének redőit, értelmi képességet, akaratit hajlamait, s tekintse antványait embereknek. Tudjon ő mindent, de ne legyen nagyképu doktrinér. Legyen értelmi, eg éreit böles, szívében legyen gyermek es estvér, mert a vérrokonságot Krisztus szerezte, nkor a keresztén frigre lépeit az emberi muanósággal a halállal. Tudjon szereti — hogy így mondjam — határtalanul, s világítsa az ő szereté. Legyen szövötnék, mely a mig másnak világít megemeszti önmagát. Legyen mindig a hitatos, de ne legyen türelmetlen az elmaradozókkal szemben, adjon ezeknek a maga idejéből többit, veszteséget kipotolja Isten a kifogyhatatlan örökkévalóságából. Legyen türelmes, haragmentes s nyugodt a feddésben, a büntetésben. Tettleges soha se legyen, mert Krisztus sem ütött meg soha senkit. Gondolja el, hogy Krisztus ott ül vele a katedrán, látja minden mozdulatát, hallja minden szavát, ismeri minden szándékát, s tanuljon Krisztustól pástörálist. Ne legyen sohasem elkésereidve, s nem fog elkésereitni senkit — mert édes az Úr. Több időt fordítson a nevelésre, mint a tanításra; amit elvesztett a vámon, busáson megnyeri a reven. Tanítsa: „Non quanta, sed qualia.”

Szerettesse meg magát, mert benne Krisztust keresik, mindig arra törekedjek, hogy megtalálja benne az isteni Mestert. Tanuljon sokat, mert közlésében különböző értelmű hallgatóval levén dolga, különböző tartalmi fokozatban kell definícióit megszerkesztenie.

A nehézségeket a gyakorlati tőri le. Gondja legyen kicsiny hűveire, mert azok lelkével ő számol be az örök Pásztornak. Ahitatra minden alkalommal szoktassa hallgatóit, de ne erőszakosan, hanem módjával, mert az a hitat a lelek zsirja, melyből ha valaki sokat fogyaszt, megcsömörlik tőle.

Követeléseiben legyen következetes, de soha sem zsarnok, a szabadban teremtet lelek vissza riad az előtte érthetetlen szigortól. A gyermekek tegyenek meg mindent Krisztusért, akinek a hitoktató csak küldöttje, legyen is bármí tiszteletre méltó. Ha feddenie kell, lehetőleg kerülje a nagy nyilvánosságot, mert ez aránytalanul megszegyemti, gyümölcse kevés lesz, az is fonyadt. Krisztusnak üde gyümölcsök kellenek. Örkdjek tekintelve felett, de ne legyen hozzáferhetetlen. Legyen szerény fellépésében, ferias parancsaiban. Ne nézzen mindig a földre, neki mindent kell látnia, ne feltse éreneyeit az iskolában. Áhitatában hallgatói előtt ne legyen nagyképu, komor vagy hiszterikus, sem pedig felületes: lassék rajta az a hitat, mintha csak kamrájában imádkoznék, de ne legyen az affektált, mert a gyermek minden úgynevezett tempót észre vesz, néha követi, néha pedig fogva tekosságnak tudja be.

Legyen önmegtágadó a hitoktató, törekedjek teljes önuralomra, legyen a gyermekek példája a józan jólelkűségben. Haragból ne büntessen, mert ez is emberi gyöngeseg s éreneyekre nem fogja hangolni a gyermeket, aki azt tudja a haragról es annak aránytalan kitéréséről, hogy az bün.

Legyen igazi pap, aki életet adja juháiért, ámbár nem kell verét ontania; elég a türelem mártírúma.

mindent lerombol, romlottság, mely mindent megmételyez.

A keresztény szereti és humanizmus áthatja a lelket, megvilágosítja, lecsendesíti és kibékíti a háborgó lelkiismeretet, az akaratot megedzti az igazság önfeláldozó szolgálatára, akik pedig nem ismerik el es nem fogadják el ennek jótékony melegét, azok megszakítják az érintkezést Istennel s önmaguk zárják el a forrást, melyből igazságot, erőt, életet lehet meríteni.

A vallásos keresztény ember hitének acélozott erejével meg tud tisztulni minden aljasságtól, le tud mondani mindenről, ami a szív tisztaságát zavarja, kitartó tud lenni annak elhagyásában, ami rosszra vezet. Bizalommal telik meg a szíve, ha élethivatására gondol, amelyt még szenvedések árán is betölteni törekszik, mert tudja, hogy a fájdalom és a halál csak út, melyen a cél fél halad, a cél pedig az, hogy egész lényé átváltozzék Isten dicsőségében. Odaomlik az oltár zsámolyához, ha az élet nehéz küzdelmeiben a lelkét próbára tevő csapások látogatják s imádságban, bűnbánatban zokog fel szava, de megtszntul es megkönnyebbül.

A vallásos keresztény ember hitének szilárdágánál fogva legyőzi az életnek leggyilkosabb ellenségét, az önzést, amelynek törvénykönyve es gyakorlati tudománya: a hízégés, fenyegetés, hazugság, erőszak, gyilkosság. De le hajol a szenvedőkhöz s balsorsuk panaszait a hit szavával vigasztalódásra váltja. Nem gyűlöl, nem vet meg senkit, hanem maga az eleven jószág.

Ilyen a vallásos keresztény ember lelki vi-

laga. A hittól áthatott lelek mindig a kötelességtudás magaslátán áll, lelkesedéssel es buzgósággal esügn feladatán, a legszerényebb hivatás legegyszerűbb kötelességeit is idealizmussal végzi legjobb tehetsége szerint.

Ilyen becsületes jellemű, erős lelkű munkásokra gondolt Szent István, mikor fiának s egyuttal az egész nemzetnek figyelmébe ajánlotta, lelkére kötötte az apostoli es katolikus hit megtartását. Azokkal akarta biztosítani a jövőt, akik tiszta erköléseikkel, vallásos meggyőződésükkel egyaránt teljesítik egyházuk es hazájuk iránt való kötelességeiket. Hitben erős, erkölcsében tiszta, munkás hazaszeretetlen kiváló generációk biztosították a nemzetnek ezt a kilencszáz esztendő életet.

Es mégis csodálatos, hogy nagy a tábora azoknak, kik történelmi multunk hagyományait nem tisztelik, sőt gúny tárgyává teszik. A tudományos haladás nevében hit- es erkölcesellenes elveket akarnak ránk erőszakolni: hiányos es fegyelmezetlen erkölcsi érzésükkel új missziót tűznek, melynek lényege az, hogy a keresztény vallásnak előtűk szomorú világától elfordulva, a tömegek boldogságát itt a földön keresse. Az alázatosság, önmegtágadás s a többi éreneyek meghúzódhatnak esendben a kereszt tövében, észre sem veszik, meglátni nem akarják, a hazaszeretet szent érzését nem ismerik, eszményök semmi, csak az anyag imádata, igazságuk semmi, csak a mi szubjektív érzésükkel összefér. A keresztény felebaráti szeretet áldásait fölhasználják, de önző érdekük kizárja a gyakorlatát. Lelki életük sivár, kietlen sivatag.

Az általános módszertan tehát Krisztusból indul ki, akit hirdetniük kell szóval es eselekedettel s Krisztusba tér vissza. Ő a hitoktatás mestere es szubsztátuma.

Az Ő mindent abszorbeáló szeretete ad bölcsességet, kitartást es sikert. Tehát Krisztus a módszer öt kövessük s az ő lékéje es áldása kísérje munkánkat.

A kézdívásárhelyi főgimnázium új épületének felszentelése.

Szép, napsugaras őszi időben, az erd. róm. kath. Státus főgimnáziumai es a testvér székely Mikó kollegium tanárainak es a magas korománynak képviseletében, ezer főre tehető közönség jelenlétében folyt le a Kézdívásárhelykantai róm. kath. főgimnázium új épületének felszentelése 1906. november 4-én délelőtt. Reggel nyolc órákor a róm. kath. templomban ünnepeles szt. mise volt, melyet Szentkatolnai Pál István apátkanonok, az erd. róm. kath. Státus előadója pontifikált „sub infula” fényes segédlettel. Az evangelium után Balázs Ferenc kézdiorbai főesperes, torjai plebános mondott gyönyörű szent beszédet az ifjusághoz, a templomot zsulolásig megtöltö közönség jelenlétében fejtegetve azt, hogy az ifjuságnak az új intézetben minő éreneyeket kell apolni.

Mise után, körülbelül 9 órákor vonult át az ifjuság es a közönség szent énekek éneklése mellett a templom közelében, a Torja patak partján levő új, hatalmas főgimnázium ele, melynek homlokán a katolikus egyháznak es a magyar nemzetnek zászlóit lengette az enyhe őszi szellő.

Amint elhelyezkedett az óriási közönség a gimnázium új épülete előtt, körmenetben, fényes segédlettel megérkezett Pál István apátkanonok, referens, teljes egyházi diszben, hogy a gimnáziumot felszentelje. A főbejáratnál a lépcsőről Balázs Ferenc kézdiorbai főesperes, az építő

a szelidségnek, lemondásnak nincs egyetlen virága rajt, azért ha megszállja őket a sötét kétségbeesés, fenyegető ököllel, káromkodó szóval ostromolják az eget — hiába! Lám, menynyire elragadja az embert az Istentől való elszakadás, az anyagnak oltára emelése, a muló földi boldogsággal való lelkesedés, de azért meg nem nyugtatja, ki nem elégíti. Fásult lelékelt Istent, hazát, mindent megtagadnak, a kereszt megfontására tönek. Telekibálják az utékat, megfenyegetik még azt is, aki szegénységét, nyomorát türellemmel meri viselni; halljuk lázadó szavukat, de hiába köszöntjük őket a testvéri szeretet meleg érzelmeivel. A lelki életnek ez a megzavarodása eszünkbe kell, hogy juttassa a rómaiakat, akik az erkölcsi sülyedés legmélyebb fokán az isteneket is detronizálták, hogy az oltáron is az imperátor legyen a szuverén. Ennél nagyobb mélységbe zuhanni Isten nélkül sem lehet.

Ezekkel szemben diadalmaskodnia kell a keresztény restaurációnak, a lelki élet egysulyát vissza kell állítani, hogy olvadjanak béle ok is a keresztény karitásba; a vallásos meggyőződés világosságát szét kell hinteni közöttük. Ennek a feladatnak megoldása a hitű keresztényekre vár, kik szeretik hazájukat s boldogítja az a gondolat, hogy a nemzet előtt még beláthatatlan jövő áll.

A mentő munkában az ifjuság azzal tehet szolgálatot hazájának, ha úgy gondolja a lelki életet, hogy azt betöltse egészen a krisztusi szeretet, a melyről szent Pál azt mondja, hogy az csak az igazságon örvend, ha komoly mun-

hizottság elnöke üdvözölte az előadó urat és felkérte, hogy a gimnáziumot szentelje fel. Pál István, Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök megbízásából, szívesen és örömmel tesz eleget az építő bizottság e kívánságának. A szokásos felszentelési szertartás elvégzése után a fungáló főpap körüljárta az épületet és annak falait behintette szentelt vízzel. Ezalatt a közönség felvonult az első emeleti lépcsőházba, ahol az ünnepségnek a legfőbb része lezajlott. A közönség minden egyes tagjának figyelmét magára vonta a főbejáratnál jobbról a falba illesztett fekete márványtábla, amelyen a következő felirat van: A vallás, honszeretet és tudomány és díszes csarnokát Isten dicsőségére és a nemzeti közművelődés javára X. Pius pápásága, I. Ferenc József apostoli király uralkodása, Majláth Gusztáv Károly gróf erd. püspöksége, Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztersége alatt, Pál István előadó, Hassák Vidor igazgató idejében Pápai Sándor terve és művezetése mellett Wusinczky Test. és Trs. építőmesterek közreműködésével építette az Erd. Róm. Kath. Státus az Urnak 1905—1906-ik esztendejében.

Amint a közönség a lépcsőházban és a folyosókon elhelyezkedett, kezdetét vette a felszentelési szertartás, melynek végével Pál István apátkanonok, a felszentelő főpap a következő, az intézet hivatását és rendeltetését fejegető szép beszédet mondotta.

Pál István apátkanonok beszéde.

Jó szokása a vallásos embernek, hogy amikor egy házat épített, mielőtt abba beköltözne, azt az Egyházatól megáldatja. Ez történik itt is; csak hogy nem egy embernek a házáról és nem egy közönséges házról van szó. Ez a ház sokunk hozzájárulásával, munkájával épült azért, hogy abban fiaink tanuljanak. Ez egy iskola a köznevelés céljára. Tulajdonképpen nem új intézmény, alapítás, hanem a régi-nek fejlesztése, mert hiszen itt ezelőtt is volt

iskola. Maga az épület azonban tetőtől talpig új. És ezt az új épületet egyházzal megáldani jöttünk össze, azt így adni át ünnepiesen rendeltetésének, ami nem más, minthogy jóra való embereket képezzen. Ilyen pedig csak vallásos és hazafias érzésű ember lehet. Élettapasztalati igazság ez. Ilyeneket kell tehát ennek az intézetnek is nevelnie.

Minden ismeretünknek, minden érzésünknek legfőbb forrása, legvégsőbb célja Isten, ő tőle származik, ő reá vonatkozik. Isten nélkül igaz ismeret, valódi tudomány nem lehet. Aki nem az ő általa megmutatott ösvényen jár, aki nem az ő általa gyújtott világosságot követi, az tévúton bolyong, az célhoz nem jut. Pedig Isten nagyon sokat tesz azért — mindent, hogy az emberek igaz úton járjanak és ne tévelygjenek. Ezért van az egész könyilatkoztatás, az ő szövetségi és új szövetségi könyilatkoztatás. En vagyok az út, az igazság és az élet, mondá Jézus; aki az én utamon jár, az megtalálja az igazságot és élni fog. Mi az ő utain járunk; előttünk az ő általa gyújtott igazság fénye világol, amellyel látjuk a helyes irányt, megtaláljuk az igaz utat és célhoz jutunk.

A mi iskolánk mind Jézus tanítása szerint nevelnek, azok mind keresztény vallásos intézetek. Az ez is, a mely kezdetben is a templom mellé építettett, jámbor szerzetes atyák vezetésére bízották és most is a templom szomszédságában emelkedik. Ezt egy percig sem szabad szem elől téveszteni senkinek, nem szabad figyelmen kívül hagyni.

De azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ez az iskola itt épült ezen a földön, a hazai talajon. Itt születünk, itt élünk, itt otthonunk; és ezt az itthonat becsülnünk kell. Egy otthonra, egy hazára van minden nemzetnek; az van a magyarnak is. Minden nemzetnek kedves — drága a maga hazája; az a magyarnak is a sajátja. Vérről szerzte s ezer éven át azaz tartotta fenn a magyar e hazát. Omlott a vér e drága földön mindenütt, de sehol hővebben és nagyobb

odaadással, mint itt e végpontján, kelet felé, a hazának. Ez igazán vérről áztatott földje e hazának. Ezt a földet tehát becsülni, szeretni, ahhoz ragaszkodni kell, s azt elhagyni nem szabad. Itt a hazafias érzésnek is lángolóbbnak kell lenni, mint más helyt, termékenyenek nagy tettek művelésében, az ősök erényeinek követésében és mindannak cselekvésében, amit a haza tőlünk kíván.

Ennek az iskolának az Isten szeretete mellett a haza szeretetére is kell tanítani; ennek a két szeretetnek együtt kell járnia, egybeforrnia s mint egységes szeretetnek áthatnia a keresztény magyar szívet, azt éltetni, lelkesíteni s nagy tettekre tanítani.

Erős vallásos, erős hazafias érzésben kell nevelni az ifjúságot, annál inkább, mert mindakettőt veszély fenyegeti. Ez legyen a fundamentuma, ez legyen a szegletköve ennek az intézetnek; ezen nyugodjék az, és ez tartsa azt össze. Erre kérjük az egyházzal Istennek áldását.

Kitűzöm a szent keresztet annak jeléül, hogy e pillanattól kezdve ebben az intézetben a keresztrefeszített Isten-ember uralkodik, itt mindennek az ő szellemében kell történnie, ez az ő isteni tanításának az iskolája, keresztény vallásos iskola.

Felszenteltetvén, azt a szentelt vizet, amit én itt széthintettem, senki le ne törölje, hogy igrák be a falak és szentséget leheljenek, azt szívja itt magába mindenki, aki ide beteszi a lábát Isten dicsőségére s a haza üdvére. Amen!

Alkalmat veszek ebben az ünnepélyes pillanatban örömünknek adni kifejezést afölött, hogy a miniszter úr kegyes, intézetünk ezen felavatási ünnepén, magát képviseltetni. Ő Nagyméltósága nagymérvű elfoglaltsága miatt ugyan nem jöhetett személyesen, de képviselőségével megbízta a főispán úr Ő Méltóságát. Ezt mi nagy örömmel vesszük, mert Ő Méltósága mindig tanusított meleg érdeklődésénél fogva tel-

kassággal tör előre, következetes kötelességtudással és megőrző lelkének ártatlanságát, hogy megőrizhesse testét is s az erények gyakorlásával megedzi magát minden belső és külső támadásai ellen a bűnnek.

Az utat, a melyen haladni lehet, megmutatja Szent Imre példája. Mutatja, hogy hogyan kell az élet csatájában legyőzni a hatalmas ellenlétséget, a bűnt. Az élet csatáiban is megvan a bátortatlanság, a levertség, a lankadás, de épen a bátorságot visszaadni, a gyengülő akaratot megerősíteni, a habozást megszüntetni, ez a hit; minden megtörik e hiten, ez a hit cselekedete, amely cselekedet nélkül a hit — Szent István szerint is — halott.

A lényege pedig az, hogy egészen merüljünk el hitünk tárgyában, halljunk meg magunknak, hogy erkölcsileg Krisztusban éljünk.

Földi életet élnünk kell, mert e nélkül a föld nem termékeny számunkra, de ha erkölcsileg Krisztusban akarunk élni, szívünknek meg kell nyílnia az Isten előtt, be kell őt fogadnia, de ehhez teljes lemondás és tökéletes bánat szükségese.

Hát nem tudott-e lemondani Szent Imre mindenről, nem volt-e tökéletes bánata? Lemondott a nemtelen indulatról, a bűnös szenvedélyekről, a melyeknek nyomában lelki súlyedés, erkölcsi rabszolgaság jár, lemondott mindenről, amit a világ relative boldogítóknak hirdet. Sőt az ő lemondása oly hatalmas erővel nyilvánult, hogy szinte az élet tagadásának látszott, pedig nem volt egyéb, mint alázatosság, szelidség, türelem, szeretet.

Hitt az Istenben, hogy az Isten öbenne legyen s mivel benne volt, legyőzte a rosszat. Mindezt csak úgy tehetett, hogy bűnbánó könyörgésekkel fordult a Mindenhatóhoz, átvirrasztott éjszakákon át az ő tiszta ártatlanságával azért imádkozott, hogy áttűzesedjék lelke az isteni szeretet melegében, amelyet csak azok érezhetnek, kik az erkölcsi tökéletesedés útján haladva, egész lényüket átváltoztatják.

Van-e valami fenségesebb látvány, mint az, mikor egy királyi ifjú az oltár előtt áhítatban merül s egy isteni szózat szavára tiszta életet fogad s az isteni kegyelem segítségével meg is tartja azt.

Ime a hős, aki legyőzi önmagát. A szenvedélyek, melyek a lelket erőszakosan a földhöz kötik, engedelmeskedtek az akaratnak.

Ime a legszebb virág erényeinek a koszorujában, a legszebb példája a megdicsőült életnek.

Kedves tanuló ifjak!

Szent Imre herceg legyen mindig a ti ideális mintaképek. Akartok-e igazi keresztény férfiak lenni? Nézzetek védszentetek glóriás alakjára, aki megérti atyjának aggodalmát, a mellyel nemzetének jövő sorsát fontolgatja s a tökéletes szelidségnek, nagylelkű lemondásnak, alázatosságnak és a hőtiszta ártatlanságnak lesz a hőse, eszménye, szentje. Kövesseket őt!

Mikor évenként ünnepet rendeztek Szent Imre tiszteletére, nemcsak azért szentek, hogy vallásos meggyőződésüknek adjatok kifejezést. Erőt kell belőle meríteni.

Mi a ti jóakaróitok szeretettel, gondoskodással szólunk e napon is hozzátok s kérünk titeket, tanácsoljuk, javasoljuk nektek, hogy fegyelmézzétek magatokat s örizzétek meg lelketek erkölcsi tisztaságát. A bűnös kívánságok fulánkját tépjétek ki szívetekből, hogy ne érezétek soha poklát a keserű bűnbösdésnek, hogy lelketekben virág legyen és verőfény örökké, soha hervasztó, néma fájdalom. Ne soványgátok az élet örömeit, mert a halál annál kegyetlenebb, minél boldogabb élettől foszt meg, ne várjátok, míg fonyadt lesz szívetek s míg lelketekből a vad szenvedély minden életkedvet kiéget, s lázadt kebletek átkot zúg a pillanatra, mely megtörte szemetek fényét, ellopta arcotok rózsáit.

Dobjátok a porba undorodva a gyönyörök kelyhét, mellyel az alkalom megkínál, hogy ne hulladozzanak idő előtt ifjúságotok virágai, ne foszljanak szét fényes álmaitok. Akkor nem lesztek imbolygó árnyak, kik sírni szeretnének, ha nem szégyelnék a könnyeket, imádkozni szeretnének, ha ajkukat össze nem szorítaná valami, meghalni szeretnének, ha a halál egy újjászületést jelentene.

Kerünk titeket, tanácsoljuk, javasoljuk nektek, hogy gondtal és éberséggel tartásotok meg az apostoli és katolikus hitet; úgy maradjatok hűek az ideálhoz, akkor lesztek eltelve igazi hazaszeretettel s akkor tud lelketek igazán megszilárdulni Isten imádságában, hogy elnyerjétek az örök élet boldogságát.

sen át van hatva annak a ténykedésnek jelentőségétől, amely itt végre megy.

Tisztelettel üdvözlöm Ö Moltóságát és kérem, hogy fejezze ki a miniszter úr Ö Nagymoltóságát előtt hálás köszönetünket ünnepséünk iránt tanusított kegyes figyelméért. Éljen miniszter úr és éljen a képviselője!

A beszéd nyomában hatalmas eljenzés angzott fel, melynek leállapulása után szentatolnai Elekes Béla főispán, a kormányképviselője tartotta meg nagyhatású beszédét.

„Ime itt a tudományok hajleka, — szólott eszéde végén — Kézdivásárhely és a vidék üzsége. Ebben a csarnokban fognak a jövő lagyarország fenntartói nevelődni szellemben, rökösben és erőben. Itt e hajlekban azonban sak jó hazafiak, a hazának csak hű fiait találak helyet, nem is lehet ez másképen ott, ahol z ifjúságot a hazafiságban már kipróbált tanári ar vezeti, azt a hazafias szellemet, amelyre mindig büszkék voltunk, örök időkre tartásak, polják s vések a tanuló ifjúság szívébe, nines lvtve söt el van találva az olyan nevelés, a nídón a tudomány a hazafisággal karöltve jár.

Ezen iskola nemes és törekvő ifjúsága üszke lehet arra, hogy az új intézetben elsőiek ő vonul be. A vallás és közköztudásügyi kormány, valamint Ö Nagymoltósága az erdélyi püspök úr és az erdélyi rom. kath. Státus minden rejükből azon voltak, hogy azok, akik tanulni vágnak, megfelelő helyiségekben vágyaikat kilegíthessék. Ez a helység az ifjúság rendelkezésére áll.”

A főispán után Révész Cyrill igazgáohelyettese szólott.

„Az öröm ünnepét üli — úgymond a többek közt — a Kézdivásárhely-kantai főgimnázium itt a határszélén, a nemes, derek, vallásos, honát rajongásig szerető székely nemzet, csodás szép határszélén, melyen túl már megszünik a magyarok hazájának határa, mert hiszen oly fényes mehelyet és várat kap itt a tudomány, a milyen messze vidéken nem látható, nem található. Ez leszen azután a jövőndő nemzedékek részere is a nemzeti művelődésnek temploma, hatalmas vára, a hol a béke és szeretet ólen teljesíti majd hivatásán, mint teljesítette eddig is Nagy Mózes nemeslelkű áldozatkészségéből több mint két évszázadon át.

Nemesak az öröm, de a diadal ünnepe is, mert hiszen a világosság e szép templomának felszentelésével diadalt arat a jó, a rossz felett, a fény a sötétségen, a szép és igaz a gonoszságon, a vallás és hit a hitetlenségen és vallástalanságon, diadalt arat a tudás és bölcsesség a tudatlanság és elmaradottság felett!”

Beszéde folyamán forró köszönetet és hálát nyilvánított mindazon tényezőknél, akik lehetővé tették a gimnázium kifejlesztését és az új épület felépítését.

Az igazgató beszéde után Balázs Ferencz főesperes az egyes termeket külön-külön is megszentelte, mely után pont 11 órakor megkezdődött a Szent Imre ünnepély a torna-csarnokban.

A Szent Imre ünnepély tartalmastárgysora a Pápai himnuszok élénklésével kezdődött, mely után Gáspár István tanár tartotta meg nagyszabású ünnepi beszédét. Majd az ifjúsági zenekarnak „Kovácsok az erdőben” című precízül előadott zenedarabja után Nagy Géza VIII. o. t. szavalta el Gáspár István tanárnak ez alkalomra irt következő ódáját.

Iskolaszentelés napján.

A hitnek s tudásnak ez új csarnokában
Zendeljön fel szívünknek szözata!
Legyen az Úr nevébe megáldottan
Mit ifjú népének megalkotta!
Rég mult, jelen s jövő beszélnek itt ma
S kíváltják egymás gondolatait . . .
A mult s jelen révén zeng hálaima.
S jövőnkre szent új érzés lelkesit.

A képzelem szárnyán keres fel téged
Hálás elménk, esztelneki taláz!
Az eszme, mely munkára kelt te benned
Diadalába' téged koronáz.
Kicsiny kápolna voltál még csak akkor.
De mint katakombák tele hittel
S amint bazilikák katakombákból
Im! e díszes templomná nőttél fel.

Külsöd kialakult, de multad régi,
E kis hon népével ugyanaz . . .
Kegyes alapítód akkor szánt neki.
Midőn nem is hon volt, csak romhalmaz.
Hitüldözés, ádáz vizsály s harcok,
Együtt verték e népet s téged,
S mi vést a zord idő magával hordott,
Minden csapással téged is tépett.

Rögen vagy itt és már palota lettél,
De nem lett más az eszme és lélek,
S a hit, mely ápolt megszületésednél,
Az gyújt ma is fel ifjú sziveket.
Csírat ültetni el s tudásmagokat,
S hogy ápolna az isteni malaszt . . .
Ez volt örök, reád bizott feladat
S szent ősi hévvel végzed most is azt.

És itt lebeg, mint géniusz, testvérkint
Az édes, égető honérzelem,
Minden fuvallata gyújtó parázst hint,
S szentélyt avat az ifjú keblekben.
A Nemerezugás, sok vész emléke,
Mult dicsőség, Gabor Aron-ágyúk,
Mind összeröfölynek egy bűvös zenébe,
S hazát szeretni int varázshangjuk.

Szeretni, úgy szeretni ez édes hont,
Hogy szó ne bírja azt, csak szív és tett . . .
A szív, ha önmagából vért ont
S a tett, ha ad neki erőt s életet
Imádság ez . . . repül fel az egekbe,
S midőn ádv s boldogságért esdekel,
Csak akkor nyer meghallgatást erje,
Ha hit s honérzelemből szökken fel.

Jelélül áll homlokán a templomnak,
Az a dicső magyar szent korona . . .
Hogy amik e jelhez füződve vannak,
Annak legyen való Szimboluma.
Királyhűség, törvény előtt alázat,
Magyart csak ez teheti dicsővé,
Halálra elszánt hőőket csak ez ad,
Viharba' meg mindig csak ez edzé.

Fel hát testvéreim, székely levették,
A sziveinkkel az Istenhez fell!
Lelkünk hálás örömben áradozzék
S beszéljen az ihlet érzelmével.
Legyenek áldottak, kik a hajlékot
Hitért s honnak javára emelték.
Mig benne szép s igaz itt hangzani fog,
Dicsérje, áldja őket ez emlék.

Légy üdvözölt csarnok, te szép új otthon!
Ime! fogadássá leszen imánk,
Hogy mig hordassz anyai karjaidon,
Ezért esd s hirdeti szívünk és szánk:

Ragvogyon itt tudásnak tiszta fénye,
Érzésben a kóbel nemeseljük,
Az Isten s honnak teljék kedve benne,
Amit növel e felszentelt hajlék.

Az ünnep többi pontjai is mind szépen sikerültek, melyért a rendezőket: Nagy D. és Gáspár I. tanárokat illeti az elismerés.

Délben 1 órakor nagyszabású díszelő volt a Vigadó színházi helyiségében, melyen 192-en vettek részt. Képviselve volt a város intelligenciája, polgársága s a vidék is nagy számban.

A harmadik fogásnál fölállt az asztalfőn Pál István apát-referens s találó párhuzamban éltette X. Pius pápát és Ferencz József királyt. A közönség állva hallgatta végig s lelkesen megélenezte a szép tósztot. A második felkötőben Balázs főesperes éltette a kormányt s képviselőjét: Elekes Béla főispánt úgy is, mint a főgimnázium világi gondnokát. Elekes Béla főispán Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt éltette, meleg érzelmekkel kívánván egészségét meelőbbteljes helyreállítását. Révész Cyrill igazgató az ig. tanácsot éltette lelkes dikcióban, míg Dr. Török Andor polgármester Pál István apátra es referensre, nemesak mint a felszentelési ünnepély teljesítőjére, hanem mint a főgimnázium kifejlesztési munkájában kimagasló vezérferfiura s a vármegyének derek szülőtjére ürtette poharát zúgó, lelkes éljenzések között.

Ezek után természetesen még sok lelkes pohárköszöntő hangzott el.

Ebéd után pont 5 órakor a főgimnázium ifjúsága a főtéren meggyújtotta a fáklákat az a Rákóczi indulónak hangjai mellett szép rendben levonult a főgimnázium palotája elé, mely már ekkor tündéri fényben kivilágítva ragyogott. Sorakozás után az ifjúsági dalkör Nagy Dénes tanár vezetésével gyönyörű szerenádöt énekelt, mely után a tanártestület és ifjúság nevében Koch Sándor tanár, finevelő intézeti aligazgató mondott nagyhatású, helyenként zajos, lelkes éljenzéssel felbeszakított üdvözlő beszédet Pál István apáthoz. Mint a főtanhatóság és a püspök úr képviselőjét üdvözölte először; kérve, hogy adja át a jóságoslelkű főpásztornak s a főtanhatóság igazgató-tanács tagjainak az ifjúság, s a tanárikar köszönetét. Majd Pál István referens személyéhez szolt, kiemelve azokat a farradhatatlan érdemeket, melyeket mint a főgimnázium fejlesztésének s fölépítésének soha nem fáradó, nem lankadó lelkes vezére szerzett s a melyekkel örök hálaóra kötelezte le a székelynépet különösen az ő szülőföldjét: Háromszéket. Az ifjúság s a közönség valósággal tüntetett nagy jóltevője mellett s a lelkes, viharos éljenzésnek csak akkor lett vége, midőn Pál István az új palota első emeleti egyik ablakából szólni kezdett, hogy megköszönje a püspököt, a főtanhatóságot illető óvációt s a maga részéről kifejezve háláját a megható kitüntetésért, melyben őt a lelkes ifjúság, a kitünő tanárikar s e város érdemes hazafias közönsége a mai nap folyamán részesítették. Amit ő tett: az csak a hála szerény virága volt az iskola iránt, melyben ő is szerencsés volt a tudományok elemeit magába szívni. Jól esik lelkének, boldog, hogy közreműködhatott ez iskola létesítésének érdekében. Mint ő, legyen az ifjúság is — úgymond — hálás az iskola iránt, melyben az Isten imádsára, a haza szeretetére s tudományokra nevelik a buzgó, lelkes, hazafias tanárok. Sokáig zúgott az éljenzés, mely a főpap szép, hatásos beszédét követte s annak megszűntével a Szózatot énekelte el az ifjúság s azzal eloszlott a nagyszámú közönség, az ifjúság szép rendben hazament, magával vivén lelkében egy holdog, kellemes tanulságos nap örökké élő emlékét.

H I R E K.

Kérelem.

Az erd. róm. kath. Irodalmi Társulat rendes tagjait tisztelettel kérem, sziveskedjenek e hó folyamán egy levelező-lapon engem értesíteni, kik volnának szivesek alapszabályaink 2. §-a értelmében a f. é. december hó második felében tartandó nyilvános felolvasógyűlésen akár költői, akár prózai művel közreműködni.

Célunk ugyanis társulatunk ezen, eddig kevésbé művelt mezején a nyilvános felolvasásokon is, kissé élénkebb mozgalmat indítani, mit csak úgy érhetünk el, ha vidéki t. rendes tagtársaink is szivesek lesznek időnkint egy-egy költeményre, vagy úgy 20—30 perces felolvasással részt venni.

Tárgyat a naponkint felvetődő vallási, társadalmi, társulati, kath. nevelés- és tanításügyi, vagy bármely más irányú tudományos kérdések nagy tömegében bőven találhat ki-ki.

Talán nem fog sérelmet okozni, ha már a jövő évtől kezdve minden negyed év elején — főleg, ha másképp jelentkező nem akadna — e helyen egy kis figyelmet közlünk annak a jelzésével, hogy rendes tagtársaink díszes névsorából, melyik betűn kezdődő tagoktól várunk sorrend szerint dolgozatot, az azon negyedévben tartandó nyilvános felolvasó ülésre. Legnagyobb örömünkre szolgálna, ha ily felhívásra egyáltalán nem is lenne szükség.

Igen szivesen vennők, ha azon tehetősebb tagtársaink, kik irodalmilag nem akarnak működni, felolvasás helyett — mikor rájuk kerül a sor — egy-egy pályatétel jutalmazására ajánlanának fel bizonyos összeget. Itt természetesen csakis kisebb, felíves, vagy egész íves értekezések, tárcák, vagy egyes versek jutalmazásáról lehet szó, melyeket aztán nyilvános üléseinken felolvassánk.

Társulatunk szellemi életét csak ily módon hisszük fentarthatónak, azért ismételtlen kérjük e soraink megszívlelését és jóakarató törekvésünk támogatását.

Pál Antal,
a társulat elnöke.

— **Igazgatótanács ülés Gyulafehérvárt.** Az erd. róm. kath. státus igazgatótanácsa rendes havi gyűlését ezúttal ma, vasárnap, Gyulafehérvárt tartja meg. Az ülés a főgimn. tanács-termében lesz.

— **Halálozás.** Kárpiss János gyulafehérvári főgimn. tanárt, lapunk szorgalmas munkását, súlyos csapás érte. Édes anyja, sz. Mellus Anna életének 52-ik, házasságának 31-ik évében Privigyén rövid szenvedés után a haldoklók szentségeinek áhitatos fölvetelével november hó 5-én reggel az Urban csendesen elhunyt. Temetése f. hó 6-án reggel 7 órakor volt. Az árván maradt fiúnak határtalan fájdalomát enyhítse az a tudat, hogy gyászában kollégái, jó barátai is részt vesznek. Isten véghetetlen irgalma adjon enyhületet nagy bánatára

— **Szent-Imre herceg ünnepe.** Főgimnáziumunk ez évben is szép ünnepséget rendezett november 5-én védőszentjének, Szent-Imre hercegnek tiszteletére. A székesegyházban szentmisét és szent beszédet hallgatott az ifjuság, mely utóbbit Rack József, a papnevelő intézet új tanulmányi felügyelője tartotta. Lendületes, tartalmas beszédében ügyes hítszónoknak mutatkozott be. Ezután az ifjuság a főgimn. dísztermébe vonult, amely hamarosan megtelt ünneplő közönséggel. A hét pontból álló műsor gyakran ragadta tapsra a közönséget; de Kiraly Gáspár főgimn. tanár magvas, emelkedett, lelkes felolvasása, Roska Jenő VIII. o. t. szavaltata és az első enekszám, egy 17. századbeli Szent-Imre himnusz, — érték el a legnagyobb hatást.

— **A Védő-Egyesület** gyulafehérvári fiókja december 9-én az Európa-szálló nagytermében felolvasást fog tartani, hogy az iparvédelem eszméje minél szélesebb rétegekben terjedjen. Az előadásra már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Szent-Antal felolvasó est** volt Kolozsvárt nov. 7-ikén. A piarista főgimn. dísztermet zsufolásig töltötte meg a közönség. Ez az estély Rákóczi emlékének volt szentelve, mihez képest a vezérő fejedelem emléket Erdélyi Károly dr. főgimn. igazgató újította fel új gondolatokkal telt lelkes beszédével. Szavalt György Dénes, melodramát adott elő Bárdos Vilma tanítónő. Az egyes számok között a Mária-énekkar énekelt szép darabokat kiváló sikerrel.

— **A gyulafehérvári Tulipánkert-Szövetség** nov. 4-ikén tartott gyűlésén véglegesen megalakult a központi Szövetség szabályai értelmében. Nagy és egyhangú lelkesedéssel védnökké választották: gr. Teleki Arvédnét és br. Kemény Árpádnét. Elnök lett Utry Jánosné, aki a szövetségnek tulajdonképen megalapítója s lelkes mozgatója volt eddig is. Alelnökök: Kolombán Antalné, özv. Knörr Jánosné, Horváth Mihályné, Wagner Sándorné. Pénztáros: Sárdy Miklósné. Ellenőr: Utry János. Jegyző: Kolombán Margit. Titkár: Rass Károly. Ezeken kívül megalakították a nagy számból álló választmányt. Az ujonnan megválasztott elnöknek lelkes szavakban köszönte meg megválasztását, igen megszívlelésre valókat mondván: a Tulipán-szövetség számít mindenkinek segítségére, főleg cselekvésére. Ne álljon utunkba semmi előítélet, semmi önérdék, semmi elfogultság. Szakítani kell minden kicsinykedéssel s áldozatul kell hozni nagy érdekeket is, mert mindenekfelett áll a haza! Péter J. dr. indítványozta, hogy a T. Sz. munkálkodjék karöltve az Ipar Védőegyesülettel s hogy a nők lehetőleg hazai termékekkel elégítsék ki szükségleteiket. Ezután beszámolt a szövetség a múlt hóban rendezett ünnepség jövedelméről. A tiszta jövedelem 450.70 K., melynek felét a középpontba küldik s felét pedig a helyi Népbankban gyűmölösztetik s valamelyes helyi háziipar bevezetésére és fejlesztésére fordítják.

— **Csaplár Benedek** gyilkosát, Jung József gyári munkást, minden tagadása ellenére, a bpesti esküdtbiróság verdiktje alapján 3 évi fegyházra ítélték. Nem valami sok egy emberéletét s különösen nem sok egy cinikus gyilkosnak.

— **Az Erd. Rk. Tanítóegyesületek választmányja** nov. 14-én (szerdán) d. u. 3 órakor Imets F. Jakó elnök lakásán gyűlést tart, melyre a t. választmányi tagokat az elnökség tisztelettel meghívja. Tárgy: Intézkedés a közgyűlésen hozott határozatok végrehajtása ügyében.

— **A marosvásárhelyi kath. Legényegyesület zászlószentelési ünnepe.** Marosvásárhelyről írják: Emlékezetre méltó események történtek e napokban a helyi katolicizmus életében. Tiszteletreméltók az eszmék, amelyek azokat létrehozták; magasztos és lélekemelő a lefolyásuk s általános eredményeikben nagy volt az erkölcsi hatásuk. Dr. Szilveszter Ferenc, ki a katolikus legényegyesület tagjainak igaz barátja, gondos atyja, lelkes tanító mestere, papja, doktora egyszemélyben, hozta össze mindezeket, hogy így maga köré gyűjtse övéit és fáradhatatlan munkája által minden jóra fogékony szívüket fokozottabb mértékben betöltse a krisztusi hitnek és a hazaszeretnek lángoló tűzével, s hatalmas erővel keltse fel bennök, s mindazokban, kik ez ünnepségekben résztvettek az élet nemes cselekedeteiben való állhatatos buzgóságot. Az ünnepélyek sorozatát e hó 3-án, szombaton este 8 órakor a Transilvania dísztermében megtartott nagyszabású hangverseny nyitotta meg. A hangversenyt, melyhez hasonló művészi tartalmú városunkban aligha élveztünk, Altmann Hugó vezette a legszakavatottabb precizitással. Minden egyes szám a legmagasabb művészi színvonalon állott, s a játékosok mindenike városunknak egy-egy muzsikális kapacitása volt. Az egyesület zászlójának felszentelése f. hó 4-én, vasárnap ment végbe. Dél előtt 10 órakor a főtéri nagy templomban infulás szentmise volt, melyet Karácsony Márton apát-plébános végzett fényes papi segédlettel, mely alatt a Kath. Legényegyesület jól kiképzett vegyes énekkara adta elő Führer Es dur zenés miséjét. Betétül Weisz L. Offertoriumát énekelte hegedűkísérettel mellett Szász János szívhez szóló baritonhangjával. Ezután következett a zászlószentelési szertartás, melyet szintén Karácsony Márton apát-plébános végzett. Az ünnepi szentbeszédet a legényegyesület elnöke dr. Szilveszter Ferenc tartotta, melyen a legényegyesületek keletkezését és magasztos hivatását fejtegette a tőle megszokott fényes ékesszólással. Isteni tisztelet után a Transilvania dísztermébe vonultak, mely alig volt képes az ünneplő közönséget befogadni. Itt kezdetét vette a zászlószögek beverése, mely alatt a 64-ik gyalogezred zenekara és az egyesület dalárdája váltakozva zene- és énekdarabokat adtak elő. Az első szöveget Karácsony Márton apát plébános verte be az egyesület fővédnökének Majláth Gusztáv Károly gr. erdélyi püspöknek a nevében. Utána a zászlóanyák Bedő Sándorné, Csiky Miklósné, Kárnász Kálmánné végezték a szegbeverést, majd az egyesület tisztviselői, testületek s magánszemélyek szebbnél szebb s magasztosnál magasztosabb jelmonddal ajkaikon. A lélekemelő ünnepségek sorozatát este színelőadás fejezte be, melyen Erdősi Károlynak „Rákócziért“ c. regényes s épen aktualis színművét adták elő az egyesület derek műkedvelői olyan művészi sikerrel, hogy el sem akartuk hinni, hogy nem rendes színi előadáson voltunk. Színi előadás után tánc következett, mely a fényes anyagi és teljes erkölcsi siker következtében a legvidámabb hangulatú volt. A szép sikerrel előadott hatásos színművet általános óhajra zóna helyárak mellett ismételtlen színe hozták.

— **A esiki róm. kath. tanító egyesület** felsíki fiók-köre november hó 17-én Csikvárdot falván, a róm. kath. elemi népiskola helyiségében tartja meg öszi rendes gyűlést Ráduly Benjám elnökelete alatt a következő tárgysorozattal: 1. Dél előtt 9 órakor Veni-Sancte a plebánia templomban. 2. Tízórakor kezdődőleg gyakorlati tanítást tartanak a) Márton Emília tanítónő a leányiskola III-ik osztályában a földrajzból, b) Péter Sándor tanító a fiúiskola V-ik osztályában a számtanból. 3. Elnöki megnyitó

beszed. 4. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. Felolvas: Kristó Domokos szentmihályi tanító. 6. A tagsági díjak beszédese. 7. Szaval: Gernard Anna karcfalvi tanítónő. 8. A szabályos időben bejelentett indítványok tárgyalása. 9. A jövő gyűlés helyének és tárgysorozatának megállapítása. 10. A tanítások zártkörű bírálatát.

— **Az Alsófy. Alt. Tanító-Egyesület** „Gyulafehérvári Kör”-e f. év november 15-én d. e. 8 órától kezdődőleg Gyulafehérváron, az állami népiskolában, tartja rendes őszi gyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Gyakorlati tanítás hallgatása 8—9 óráig. 2. Elnöki megnyitó. 3. Jelentések. 4. Felolvas Lente Miklós borbereki áll. tanító „Új tanterv az új tanévben” című tételről. 5. A népiskola melyik osztályában taníthat és nevelhet a tanítónő sikeresen? címen értekezik Ertl Vendel gyulafehérvári tanító. 6. Indítványok.

— **Lapunk mai** összes példányaihoz Dörge Frigyes budapesti bankháza egy érdekes prospektusát mellékeljük. Ez a népszerű cég, melynek állandó szerencséje közmondásossá lett, arról értesít bennünket, hogy az új huzás már november hó 22-én kezdődik és ezért a sorsjegy megrendeléseket tovább halasztani nem tanácsos. A Dörge Frigyes bankház sorsjegyei igen nagy keresletnek örvendenek, ami érthető, ha az utolsó nyeremény-jegyekben megnézzük, hogy csak az utolsó két hónapban hany nyeremény jutott ezen banknak. Sokan vannak azok, akik mindjárt első alkalommal nyertek, ezek barátainak, ismerőseiknek mondják el a dolgot, egyik tovább adja a másiknak, a hír szájról-szájra jár, ez pedig a leghangzatosabb reklámnál is jobban hat. Kétséggel ez az oka annak, hogy a Dörge bankház Budapest, Kossuth-Lajos-u. 4. sz. osztálysorsjegy főelárusító osztálya oly rohamosan fejlődött, és ma már a legelső közre tartozik.

TANÜGY.

„A marostordamegyei kath. tanítók szentföldi önképzőköre”

f. év október 25-én Hodoson tartotta őszi vándorgyűlését.

1. Tanított Molnár Lázár. Nagy szakavatottsággal ismerteti az ó, ő hangokat. Valóban mintatanítást a gyűlés jelesen sikerültnek minősítette.

2. A megnyitóban Péteres József elnök mély fájdalommal emlékszik meg Kovács Dénesről, az elhunyt tevékeny egyesületi munkásról.

3. Felolvasott Ferenczy Sándor „A nevelés története az ókortól a jelen időkig.” A gyűlés köszönetet szavaz a nagykészségre valló felolvasásért.

4. Szavalt nagy hatással: Kovács Pongrác.

5. Majd az elnök kegyeletes szavakkal adózott II. Rákóczi Ferenc fejedelmünk halhatatlan érdemének.

Indítványára a gyűlés tisztelete és kegyelete jelekül a Himnusz és Rákóczi kesergőjének elénekésével adózik az utolsó nagy magyar vezér emlékének.

6. Az indítványok során Ozsváth tagtárs indítványozta, hogy ma, midőn az állam az utolsó szolgának a megélhetését is biztosítani igyekszik, a tanítók feledve vannak. Nemesak a kisebb képzettségű, csak négy középiskolát végzett hivatalnokok részesülnek

2-szeres, sőt 3—4-szeres oly nagy fizetésben, mint a tanítók, hanem a szolgák is több díjat nyerne. Ez türethetetlen állapot! Ezen csakis a tanítóegyesület és erélyes fellépésével segíthet. Azért indítványozza, hogy:

a) Keressenek meg az ország kath. egyesületei, hogy azok határozatban kérjék fel püspökeiket, kik hassanak oda, hogy a tanítók fizetése a képzettség és munkájuknak megfelelően rendeztessék. Az állami tisztviselők XI., X. és IX. fokozatának megfelelően honoráltassanak. Mert a míg a kath. tanítók áldozatok árán is fenntartják kath. gyüleseit, kath. jellegüket szigorúan megtartják, míg az egyház tőlük pontos és lelkiismeretes, egyházas szellemű munkát követel: addig az egyház is köteles tanítóinak érdekét magáéva teve, megelhetésükért küzdeni. Biztosítani nekik oly fizetést, a mely mellett teljesen az iskolának élhetnek. Vagy talán anyagi gondokkal a holt napi éhezés elé néző tanítóval a fontoság egyházi célt elérhetjük, az államot fenntarthatjuk-e?

b) Mivel mi kath. tanítók vagyunk többségben, mi keressünk egy összekötő kapcsolatot más tanító egyesületek közt és így szervezkezdünk megynként, hogy érdekeinket megvédhessük.

7. Ferenczy Sándor indítványozza, hogy az udvarhelymegyei tanítók példájára egy kérelemmel járuljon ez a kör is a megyei képviselő testülethez, hogy ez is az udvarhelymegyei képviselő testület szép példájára a tanítói fizetés méltányos rendezése tárgyában állást foglaljon. És indítványozza, hogy a felekezeti tanítók nemes barátjának Péterfy Lőrinc plebánosnak távirattal adja tudtára a gyűlés meleg köszönetét.

Ozsváth indítványa felett hosszú eszmecsere indult meg, melyből csak a keserűség és elégedetlenség ritt ki. A gyűlés az indítványokat magáévá teszi.

Az első indítványokra nézve felkéri az indítványozót, hogy a gyűlés nevében a marostordamegyei kath. tanítók őszi közgyűlésen újra tegye meg indítványát, mely gyűlés hívatta lesz annak értelmében eljárné és kéri a kör elnökét, hogy szólítsa fel az egyesület elnökét a gyűlés mihamarábbi összehívására.

A Ferenczy indítványának első részét szintén az egyesületi gyűlésen tárgyalatja az indítványozó ismétlésére, az utóbbinak a végrehajtásával az elnököt bizza meg.

Több keblű ügy elvégzése után a gyűlés szétoszlott, keserűséget hagyván a szívekben. Vaj el fog-e oszlani!?!

Egy jelenlévő.

CSARNOK.

Püspökmegeyi zsinat.

(Folytatás.)

16.

Olaszországban, Franciaországban stb. ugyan hamar túlradnak a rossz viseletű papon. Sőt X. Pius pápa, amint elég példa mutatta már, még a püspökök dolgában sem ismeri a tréfát. Csak a minap olvasom, hogy egy nagy tudású angol jezsuita páter a rend simpliciter elboesátott a a kötelékéből, mivelhogy egy tudományos kérdésben olyan álláspontot foglalt el, melyet a kath. hit szempontjából nem tudott kellőképpen igazolni.

Ha ott és ezek így tesznek, nincs semmi értelme, hogy mi oly csökönyösön ragaszkodjunk a régihez. Elvégre a becsületes embereknek nincs mitől tartaniok, az meg, hogy rossz erkölcsüket tápláljon, nem célja Krisztus egyházának. Már maga az a körülmény, hogy tudni fogja

mindenki, hogy nincs tréfa, hanemhogy a kötelelenségövel és botránys életüvel érdeme szerint elbánnak, hatalmas praeventiv eszköz lesz; ha pedig egy-két klasszikus példán látni is fogják, hogy a fegyelmi törvény nem irott malaszt, hanem kényszerű igazság; a léhaságra hajlóknak ez majd meghozza a jobbik eszköket.

No de most figyelmet kérek, nagyot és általánosat, mert most következik a piéce de resistance, azaz hogy a fő-fő attrakció, vagyis inkább ama bizonyos 1848-as kolozsvári zsinatnak a kaviárja vagyis a pikantériája. Hat hogy lássa mindenki, hogy anno 1848. milyen hősi szellem és nagy bátorság lakozik vala mindeneknek szívében és erő az inaikban, szóról-szóra ide írom, amint következik:

„Egy tag (már t. i. a zsinatnak egy tagja) indítványozza a Coelibátus feltétlen eltörlését, melyet a maga útján sürgettetni óhajt.

Indítványa több oldalról karolattik fel. Elnöklő püspök ur ó Exeja figyelmezteti a gyűlést, miszerint ezen igen kényes és komoly megvitatást érdemlő tárgyan higgadtan nyilatkozzanak és különösen el ne felejtsek, miszerint a papi nötlenség az egész Anyaszentegyházban általán bevett fegyelmi szabály, mely felett egyes püspöki megye érvényes határozatot nem hozhat. Azonban a gyűlés többsége, nem akarván továbbra is oly fegyelmi szabály alatt állani, melynek megörzése gyakrantöbb áldozatot igényel, mint az erkölcsi törvényeknek megtartása, s mely az egyházi embert oly sikamos térre állítja, melyen emberi gyarlóságának megállania a feladatok legnehezebbike; azért határozottan odanyilatkozik, miszerint:

A papi nötlenség a maga útján töröltessek el és a hazasság minden feltétel nélkül megengedtessek.”

Sok megjegyzést lehetne ehhez a dologhoz fűzni, de itt legfőképpen arra kell rámutatnunk, mekkora viszásság következik abból, ha megfelelő előkészület és az illetők tájékoztatása nélkül tartanak egyházmegyei zsinatot. Ime előrántották a caelibátust, s hiába való volt a püspök intelme, hogy ez nem tárgya a zsinatnak, aminthogy nem is lehet. Szembehelyezkedtek a püspök törvényhozó hatalmával s leszavazván a püspököt: — eltörlték a papi nötlenséget. Pedig hát mindmáig megvan s meglesz biz' az időtlen-időkig. Lám, az évszázadokon át elnyomott japánországi titkos katolikusok, mikor vegre ismét bemehettek oda a kath. papok s egy francia misszionárius letelepedett ott, — s ök ezt éjjel titkon felkeresték s megtudták, hogy csakugyan kath. pap, — vegre mégis csak akkor hittek neki, mikor azonkívül, hogy a papát elismeri Krisztus földi helytartójának, azt is megtudakolták tőle, hogy nincsen-e felesége? Ezt, akinek van hozzávaló lelki érzéke, — értheti.

Egyébiránt pedig a 48. évi zsinatolók ezen határozatát nem kell nagyon tragikusan felfogni, de valami nagyon botránkyozni sem kell rajta. Elvégre olyan volt annak az esztendőnek a szellemi atmoszférája, hogy azt hitték az emberek, most van az ideje, hogy mindent, ami az embert valamiképpen nyűgözi, lerázzanak magukról. Meg aztán legtöbben még a jofezinismus hatása alatt is állottak, ez pedlg azzal, hogy beamerre sülyesztette a papot, nagyra nevelte benne azt a felfogást, hogy ne a személyes moralitása révén keresse a befolyást és megbecsülést, mert arra elég a — hivatalos tekintély is. Az pedig akkor utal megvolt s arra a magyar természet különben is hajlik. Ezek a mieink legalább nyíltan léptek fel; az osztrák jofezinista papok másképp tettek, — ök lege ar-

tis megeskették egymást kollegialiter et in camera caritatis unum quemque cum sua complice. Nagy munkák kerültek ott a gyökeres tisztogatás! Van aztán a határozatban okos dolog is; az, hogyha már megengednek a házasságot, azt minden feltétel nélkül engedjek meg. Ezzel nyilván az unitusok keserves fegyelmére céloznak, amely mint félrendszerű nyilván rosszabb mint az, amelyet ők eltörölni óhajtottak. Mert ha az unitus pap neje néhány évi házasság után elhal, ő is, mivel újból nem nősülhet, s mert a házasságot már megszokta s nehezebben nélkülözi, mint aki sohasem szokta meg, — alaposan meg van verve, de meg van verve az a néhány anyátlan árva is. Innen van, hogy a második házasságot, amely hát eő ipso semmis, ott in casu állítólag elnézik, azaz nem üldözik. Magam erre nem tudok ugyan esetet s őszintén szólva, nem is hiszem, — de egy tapasztalt öreg papunktól hallottam, aki hosszú ideig olyan vidéken működött, ahol a saját pozitív állítása szerint több ilyen esetről szerzett tudomást a saját személyes tapasztalatából.

Ez hát a félrendszerű eredménye. A kath. egyház fegyelmével ellentétben másik egész rendszerű megvan a protestánsoknál, — s ezt kívánták a mi 48-asaink is, — t. i. a feltétel nélküli való házasságot.

Nos kérem, a protestáns misziókra a gazdag Anglia és az Unió protestánsai évenként sok milliót áldoznak. S ők maguk beismerik, hogy tavalról sem tudnak megközelítő eredményt felmutatni, a kath misziók eredményéhez képest pedig egyenesen törpe az ő misziók eredménye. Hja, mert a protestáns miszióárius feleséges-től, családotól jár, havi 300 márka fizetést kíván, a nyári négy meleg hónapra a hegyek közé vonal tenniszni az öt órai teáját és egyéb otthon megcsokott angol kényelmességeit padig a senki üdvösségéért fel nem áldozza. Azt tartja: primum est vivere, deinde potest philosophari. De a kath. miszióárius egyedül csak a hivatásának él s ő bizony, hidegben melegben kitart a maga helyén! Elismerik ezt maguk a prot. vallású világgutatók kivétel nélkül. S mit nem tehetne a kath. egyház, ha segítségére volna az a rengeteg pénz, amit Anglia s az Unió protestánsai a maguk miszióiba ölnék, jóformán hiába!

(Folyt. köv.)

A szerkesztő üzenete.

Tanárjelölt — Kolozsvár. Ezt még nem közölhetük, jobbat kérünk.

Pályázatok.

— A szászsebesi róm. kath. kántortanítói állomás megüresedvén, arra pályázat nyitattik. Javadalmazása: 1. Az erdélyi róm. kath. elemi iskola alaphól évi 252 korona. 2. A róm. kath. iskola pénztárából évi 552 korona. 3. Püspöki segély évi 100 korona. 4. Terményváltás a városi pénztárából évi 84 korona. 5. Tanítói földiek (3 hold 269 □ öl) jelenlegi használatára évi 72 korona; adóját a kántortanító fizeti. 6. Stólából vizkereszttel évi 80 korona. 7. 3 öl kemény tűzifa, melynek értéke 60 korona; az iskola fűtésére külön van 3 öl fa. Összesen évi 200 korona. Továbbá természetbeni lakás az iskolaépületben, mely áll: 2 szoba, konyha, pince- és padlásból, azonkívül megfelelő 5-ödéves korpótkák, ha arra a kinevezett már jogosult. Az iskolaszoba tisztogatásáról már gondoskodva van. Kötelezései: 1. Az osztatlan 6 osztályú népiskola vallásérkölesös vezetése és tanítása a püspöki tanterv szerint minden tantárgyból. 2. Az összes kántori teendők végzése helyben és filiákban, a mindennapi szertmisen orgonázás. 3. Az idegen iskolába járó róm. kath. val-

lasú tanulók tanítása az egyházi énekből hetenként egy órán át. 4. Az egyházközség magyar-német nyelvű levén, megkivántatik, hogy a megválasztandó németül legalább énekelni tudjon. 5. Egyházi énekkar szervezése és vezetése. Megjegyzendő, hogy a választáskor a róm. kath. tanítóképzéddel végzett, oklevéllel bíró nős pályázók előnyben részesülnek, továbbá, hogy a kinevezett köteles lesz állomását azonnal elfoglalni és azt tanév közben el nem hagyhatja.

A kellően felszerelt pályázatok f. é. nov. 20-ikáig az iskolaszéki elnökséghez küldendők be. Szászsebes (Szebenmegye) 1906. november 1-én.

Lenes Imre,
isk. sz. elnök.

— Gyimesközéplek (Csik vm.) „Hidégység” patakán újonnan szervezett tanítói állásra folyó évi november 18-ig bezárólag pályázat nyitattik.

Jövedelme ezen állásnak: 800 korona kész pénz (730 kor. államsegély és 70 kor. a község pénztárából) évnegyedes előleges részletekben; valamint két szoba, konyha, kamra- és pincéből álló új lakás az iskolával egy fedél alatt és egy kis veteményes kert.

Köteles lesz a megválasztott az iskolaszék által rabizandott mindennapi tanítótevéseket és ismétléseket minden tantárgyból, valamint az egyházi énekekben is oktathatni és állását a megválasztás után azonnal elfoglalni. Csak okleveles tanítók pályázhatnak.

Gyimesközéplek, 1906. november 3.
Az iskolaszék

— Az üresedésbe jött csikszentimrei róm. kath. kántortanítói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalom: 1) 118 klyva rozsa. 2) 87 klyva zab. 3) 58 terü lágú tűzi fa; értéke 116 kor. s ennek felváltására 32 nap-szám vagy 32 kor. megváltás. 4) Ospora 80 kor. 5) Szentmisa-alapítványból 15 K. 6) Stóla 100 kor. 7) 3 hold 1286 □ öl szántó. 8) 10 törvény terü szénát s megfelelő sarjut termő kaszáló. Tisztességes lakás és minden féle gazdasági épület. A tisztán tanítói fizetésnek állami segéllyel 800 koronára való kiegészítése biztos kiállítás. Csakis kántortanítói oklevéllel bírók pályázata vétetik tekintetbe. A személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Pályázni kívánók kérvényeiket f. év nov. 24-ig alatt irt plébániai hivatalba küldjék be. Csikszentimre, 1906. november 6-án.

Lőrincz Sándor,
plébános.

Hirdetések

jutányos árban

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és lassú, ragadós száradás, mely olajfestékek és az olajlaknak sajátja — elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapalló fénymáz, színezett szobapalló fénymáz,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték födi be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást, sítb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallóra s parkettra; mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékekkel már bemázolt egész új pallóra való. Csak fényt ad, emélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög méter 2 közép nagyságú szobára való) 5 ft. 90 kr. vagy 9½ marka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktáron vannak ide küldendők. — Minta mázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 35 éve létező gyártmányt sok felé utánozzák és hamisítják, rossz és gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Cristoph Ferenc

a valódiszobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója

FŐRAKTÁR:

DAHINTEN VIKTOR

vaskereskedésben GYULAFEHÉRVÁRT.

Szőlő oltványok. Valamint az elmúlt években is a Küküllőmenti első szőlőoltványi telep tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 63. Nagykülönlegű — volt az egyedül az egész országban, mely vetőnek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egyszemes-faiszagos és teljesen fejlettsz szőlőoltványokat szántott, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú alanyú bors, csemege-bor — és különleges csemege szőlőoltványok, melyek előtérbe állnak a szőlőoltványok hűségletes eredményeként érnek el. — Kívánatra, képes árjegyzék — számos elismerő levéllel — ingyen és bérmentve.

Nyavalyatörés!

ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad, Hatfű győgyosztár által Majna Frankfurt.

Felhívjuk a t. közönség becses figyelmét azon körülményre, hogy a **Közművelődés** jelen alakjában **hirdetéseket** is közöl.

Ennélfogva tért nyer lapunkban az adásvételi ügylet iránti érdeklődés is, a miennyiben birtokok eladását, vagy vételét, haszonbérleteket, állások betöltését, árverések vagy árlejtések határidejét, ipari és kereskedelmi cikkek ismertetését és ajánlását célszerűen lehet eszközölni. — továbbá gyógyfürdők, nyári lakok, szőlőkertek, gyógyító és tápszerek, borok, ásványvizek és másnemű italok eladására vagy vételére és mindennemű szükségletek kielégítésére igen kényelmes módon lehet eladót, illetve vevőt találni.

Sikeresen lehet továbbá a **Közművelődésben** való hirdetés útján értékesíteni eladásra szánt könyvtárakat, irodalmi műveket, zeneeszközöket, festményeket, könyveket, képeket, ujságlapokat, szobrokat fegyvereket, régi pénzeket, ékszereket, butorokat, háztartási gazdasági és más eszközöket stb. stb.

Hirdetési feltételeink a következők:

Egy egész oldal területet elfoglaló hirdetés egyszeri közlési díja		K. 10.—
Egy fél oldal		„ 6.—
Egy negyed	„	„ 4.—
Egy nyolczad	„	„ 3.—
Egy tizenhatod	„	„ 2.—
Egy harmincketted	„	„ 1.—

Iparosok és kereskedők többszöri hirdetés megrendelése esetén 10% ár-
engedményben részesülnek.

A hivatalos hirdetések közlési díja külön árszabás alá esik és pedig
□ cm. területes számítással, mely területnek egyszeri közlési díja 10 fil-
lérben van megállapítva.

Hirdetések szövegezését is elvállaljuk, de annak fejében külön 1 korona
díj számíttatik fel.

==== **A hirdetések díja előre fizetendő.** ====

Hirdetésekre vonatkozó megrendelések és pénzküldemények a kiadó-
hivatalba intézendők.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.